

El camí cap a la independència (d'Algèria)

CINEMA. L'actual conjuntura política catalana segurament tindrà d'aquí a uns anys una pel·lícula que la recordarà, plasmanent el camí del poble català cap a la independència. Si difícil serà culminar el procés cap a l'estat propi, més ho serà encara que algú pugui retratar-lo tan rigorosament i excel·lent com ho fa Gillo Pontecorvo a **"La batalla d'Argel"**.

Ara és un moment ideal per recuperar del bagul dels records aquesta pel·lícula Italo-argentina estrenada el 1965 i encarregada per la recent creada República d'Algèria. Ho és perquè, sense oblidar que actualment -a diferència de l'època de Terra Lliure- la pugna per aconseguir la sobirania plena com a poble és totalment pacífica, podem establir una estreta relació entre el rerefons que vehicula la pel·lícula i la situació que vivim a hores d'ara.

El film presenta dos bàndols clarament diferenciats: el poble algerià, que busca la independència, fonamentalment a través del FLN, i els colons, que, ajudats per la metròpoli, tracten de perpetuar el colonialisme. Sense passar per alt que els mètodes dels quals se serveixen ambdós són enormement atractius per al cinema, que sempre surt beneficiat de les pugnes violentes, el gran encert de Pontecorvo, que presenta el film a mode de documental, és evidenciar que no existeix cap imperi colonial que concedeixi la independència a les bones. La fi justifica els mitjans. Campanyes bèl·liques poc nobles i la por com a gran aliat. Els sona?

La batalla d'Argel demostra que existeixen imperis i colònies, i que els imperis tracten de romandre al lloc ocupat, mentre les colònies intenten convertir-se en països lliures. A partir d'aquest xoc s'articula tota la trama i es vehicula la pel·lícula. Una pel·lícula que corria el risc d'acabar sent un pamflet revolucionari, però que ha esdevingut una de les històries més precises de la gran pantalla. Es succeeixen un seguit de cròniques periodístiques audiovisuals que relaten amb diligència el moment històric. Es mostren amb rigorositat els dos vessants del conflicte: la repressió contra els algerians i la violència de les seves accions terroristes de resposta, que sense exercit i sotmesos a la diària explotació francesa intenten crear una situació d'inseguretat per alliberar el seu territori.

El film constata, fidel a la realitat, que en aquella guerra no va haver-hi cap bàndol que es lliurés de salvatjades, encara que també subratlla que uns lluitaven per ser lliures i uns altres per seguir sent colonitzadors. Tot i el cercat equilibri emocional que el film pretén aconseguir amb molt d'encert, l'emoivitat o cruesa de molts moments condueix probablement a solidaritzar-se amb el poble algerià.